

Η μετάφραση αυτή δεν είναι οριστική. Παρακαλείστε να μην παραπέμπετε.

Ο λαός ο άριστος κυβερνήτης ή ένα σχέδιο περί κυβερνήσεως που θεμελιώνεται στις δίκαιες αρχές της φυσικής ελευθερίας

Ανώνυμος

1776

Όπως παρατήρησε ο Sir William Temple, κανείς δεν μπορεί να γνωρίζει κάτι καλά, αν δεν γνωρίζει πώς αυτό ξεκίνησε. Υπάρχουν πολλοί που κραυγάζουν για την ελευθερία, αλλά δεν στοχεύουν σε τίποτα άλλο από το να γίνουν μεγάλοι και τρανοί και να αποκτήσουν εξουσία. Και δεν είναι λίγοι εκείνοι που παριστάνουν τους φύλακες της χώρας, αποκτώντας επιρροή και τιμές μόνο και μόνο για να καταπιέζουν. Δείτε τον Ιούλιο Καίσαρα. Στην αρχή υπήρξε πατριώτης, ύπατος και διοικητής του ρωμαϊκού στρατού. Πόσο ευγενείς έμοιαζαν οι προθέσεις του και πόσο σωστή φαινόταν η συμπεριφορά του! Ωστόσο, κινούμενος από αχαλίνωτη φιλοδοξία, κατάφερε τελικά με αυτόν τον τρόπο να γίνει μόνιμος δικτάτορας και διοικητής με απεριόριστες εξουσίες.

Ο Θεός έδωσε στην ανθρωπότητα φυσική ελευθερία, έπλασε τον καθένα ισότιμο με τον γείτονά του, και επέβαλε στους ανθρώπους να αυτοδιοικούνται σύμφωνα με τους δικούς τους νόμους. Ο τρόπος διακυβέρνησης που θέσπισε για τον λαό του, τους Εβραίους, το αποδεικνύει περίτρανα, έναν λαό που, εάν δεν είχε προτιμήσει να κυβερνάται από έναν βασιλέα, θα είχε εξακολουθήσει να βρίσκεται σε αυτή την κατάσταση ελευθερίας. Ο λαός γνωρίζει καλύτερα τι επιθυμεί και τι έχει ανάγκη και, επομένως, μπορεί να αυτοδιοικείται. Η νομοθετική συνέλευση της Αθήνας αποτελούνταν από σκηνοποιούς, τσαγκάρηδες και μικρεμπόρους. Όπως είπε και ο Σωκράτης, «το σώμα του αθηναϊκού λαού αποτελούνταν από ανθρώπους σαν κι αυτούς».

Σκοπός της αμερόληπτης εργασίας που ακολουθεί είναι να συνεισφέρει, εν τινί μέτρω, στην εξάλειψη της αυθαίρετης εξουσίας, την οποία υφιστάμεθα μέχρι τώρα, και να θεμελιώσει τις ελευθερίες του λαού αυτής της χώρας σε πιο στέρεο έδαφος. Ο συγγραφέας την αφιερώνει στον έντιμο αγρότη και πολίτη.

Ο λαός ο άριστος κυβερνήτης κλπ.

Η δίκαιη εξουσία ενός ελεύθερου λαού σέβεται πρώτα απ' όλα την θέσπιση και την εφαρμογή των νόμων. Οι ελευθερίες ενός λαού διαφυλάσσονται κατά κύριο λόγο -ίσως και απόλυτα- με το να έχει τον έλεγχο αυτών των δύο εξουσιών.

Υπήρξαν πολλές διχογνωμίες σχετικά με τον άριστο τρόπο πολιτικής διακυβέρνησης. Οι Αθηναίοι καυχόνταν για τις λαϊκές συνελεύσεις τους. Οι Αιτωλοί για τους αντιπροσώπους τους, τη συνέλευση των οποίων αποκαλούσαν *Παναιτώλιον*. Όσον αφορά τους Ρωμαίους, αυτοί είχαν ένα πιο περίπλοκο σχέδιο, δηλαδή τους υπάτους, τη σύγκλητο και τους πληβείους.

Δεν προτίθεμαι να εξετάσω τα πλεονεκτήματα της λαϊκής ή της αντιπροσωπευτικής διακυβέρνησης –ως προς αυτό θα πρέπει να λάβει κανείς υπόψη του την κατάσταση και τον αριθμό των κατοίκων. Εάν οι κάτοικοι των επαρχιών [της Αμερικής] ήταν πολυάριθμοι, αρκετά εύποροι και είχαν τη μόρφωση που συναντάται σε πολλά μέρη της Ευρώπης, κάθε ελεύθερος άνδρας θα μπορούσε να συμμετέχει στη θέσπιση των νόμων δια των οποίων θα κυβερνάται και να ορίζει τα άτομα που θα τους εφαρμόσουν. Ωστόσο, ο λαός σε αυτές τις αραιοκατοικημένες πολιτείες είναι άνισα διασκορπισμένος και αυτό μας αναγκάζει να αναζητήσουμε κάποιο τρόπο αντιπροσωπευτικής διακυβέρνησης. Έτσι, οι ελεύθεροι άνδρες παραχωρούν από το φυσικό δικαίωμά τους το μέρος εκείνο που θεωρούν απολύτως αναγκαίο, λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που ενέχει η προσωπική εμπλοκή τους. Το ερώτημα που τώρα προκύπτει έχει ως εξής: Ποιο μέρος της εξουσίας που διαθέτουν μπορούν να αφήσουν με ασφάλεια στα χέρια τρίτων; Σε αυτό απαντώ ότι η εξουσία των αντιπροσώπων που οι είναι φορείς της νομοθετικής εξουσίας θα πρέπει να περιορίζεται στη θέσπιση των νόμων και μόνον σε αυτήν. Γιατί αυτό που έχει σημασία, είτε οι ίδιοι εφαρμόζουν τη νομοθεσία είτε ορίζουν τρίτα πρόσωπα να ενεργούν αντ' αυτών -τα οποία θα οφείλουν τις αρμοδιότητές τους αποκλειστικά σε αυτόν τον διορισμό-, είναι ότι οι αντιπρόσωποι θα οδηγούνται από τα συμφέροντά τους να ενεργούν σύμφωνα με τη βούληση και την ευχαρίστησή τους. Σε αυτό πλαίσιο μπορεί να υπάρξει μεγάλη διαφθορά. Γιατί, εάν σε σχέση με κάποια σοβαρά ζητήματα λαμβάνονται κατάφωρα άδικες αποφάσεις, πώς είναι δυνατόν να αποκατασταθεί η προκληθείσα βλάβη; Η αδικία θα υποστηρίζεται από αυτούς που τη διέπραξαν. Οι τελευταίοι δεν θα υπόλογοι στον λαό, από τον οποίο δεν έχουν λάβει καμία εξουσιοδότηση, και το νομοθετικό σώμα, καθώς δεν θα έχει προκαλέσει το ίδιο την ανωτέρω αδικία, θα μπορεί να αποφεύγει κάθε δίκαιη επίκριση.

Ενδεχομένως, κάποιοι θα πουν ότι ο λαός προστατεύεται επαρκώς από τέτοιου είδους παραβιάσεις, καθώς οι αντιπρόσωποι του που είναι προσωρινοί, μπορεί να κατηγορηθούν για πλημμελή συμπεριφορά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και έτσι να ανακληθούν οποιαδήποτε στιγμή από τους εκλογείς τους. Υπάρχει κάτι το εύλογο σε αυτή την αντίρρηση αλλά θα καταρρεύσει, άπαξ και αναλογιστούμε ότι οι συγκεκριμένοι αντιπρόσωποι, όταν ενεργούν υπό αυτή την ιδιότητά τους, καθώς θα έχουν απόλυτη εξουσία σε σχέση με τη νομοθεσία καθώς και τον διορισμό και την υποστήριξη αυτών που θα εφαρμόσουν τον νόμο, ενδέχεται, εκμεταλλευόμενοι αυτά τα πλεονεκτήματά τους, να περιβληθούν με απεριόριστες και διαρκείς εξουσίες. Και σας προκαλώ να μου πείτε τι θα τους εμποδίσει, εάν διαθέτουν το κατάλληλο σχέδιο και έρθουν σε κάποια συμφωνία μεταξύ τους.

Ωστόσο, έχει διατυπωθεί και μια άλλη αντίρρηση: οι συνηθισμένοι άνθρωποι μειονεκτούν σε σχέση με τους αντιπροσώπους τους ως προς την ικανότητα να εκλέγουν δικαστές, σερίφηδες και άλλα εκτελεστικά όργανα. Πρόκειται για μια πλάνη στην οποία πολλοί υπέπεσαν και, εάν θα μπορούσα να χρησιμοποιήσω μια λαϊκή έκφραση, οι εκφραστές αυτής της αντίρρησης «βάζουν το κάρο πριν από το άλογο». Μας λένε ότι ο λαός έχει την απαιτούμενη σοφία και γνώση να διορίζει τους κατάλληλους νομοθέτες σε πολιτειακό επίπεδο, αλλά όχι αυτούς που θα αναλάβουν την εφαρμογή των νόμων. Είναι πολύ πιο εύκολο να εφαρμόζει κανείς έναν νόμο από το να τον συντάσσει και να διαμορφώνει ολόκληρο το σύστημα των νόμων, και αυτό αρκεί για να καταπέσει αυτή η αντίρρηση. Υπό την προϋπόθεση ότι οι άλλες παράμετροι παραμένουν αμετάβλητες, όσο πιο άμεση είναι η εξάρτηση ενός φορέα εξουσίας από τον λαό τόσο το καλύτερο, γιατί θα πρέπει να θεωρήσουμε ως δεδομένο ότι ο λαός είναι ο καλύτερος φύλακας των ελευθεριών του.

Δεύτερον, βασιζόμενος στις ανωτέρω αρχές θα προχωρήσω στην ακόλουθη επισήμανση: εάν υπάρχει εξουσία αρνησικυρίας (negative power) επί των νομοθετών, αυτή δεν μπορεί να προέρχεται από τους αντιπροσώπους του λαού για μια σειρά από λόγους. Όσο μεγαλύτερη είναι η εξουσία που έχει κανείς επί των δικαιωμάτων του λαού, τόσο μειώνεται η εξουσία του λαού. Ο λαός, εκλέγοντας αντιπροσώπους προκειμένου να νομοθετούν αντ' αυτού, αποποιείται ένα μέρος της εξουσίας του. Ωστόσο, δεν τους παραχωρεί αυτή την εξουσία για να την μεταβιβάσουν σε κάποιους άλλους, αλλά για να την ασκούν οι ίδιοι αντί για τον λαό. Επομένως, υποστηρίζω ότι οι αντιπρόσωποι με το να συγκροτούν ένα συμβούλιο με εξουσία αρνησικυρίας παραχωρούν μια εξουσία την οποία δεν δικαιούνται να παραχωρήσουν, καθώς η εξουσία που διαθέτουν προέρχεται από τον λαό.

Για ακόμα μια φορά παρατηρούμε μια αντίφαση. Αυτή η εξουσία αρνησικυρίας, μολοντί δεν ισοδυναμεί με τη νομοθετική, έχει τόσο μεγάλη σημασία για το νομοθετικό σώμα, ώστε να αποτελεί αναγκαίο στοιχείο του τρόπου λειτουργίας του. Επομένως, αυτοί που ενεργούν υπό την ιδιότητα των μελών ενός συμβουλίου ή σώματος με εξουσία αρνησικυρίας κάνουν χρήση μιας εξουσίας που ανήκε στον λαό και, κατά συνέπεια, τον αντιπροσωπεύουν αναφορικά με το πεδίο εφαρμογής αυτής της εξουσίας. Σε τελική ανάλυση, το να ισχυρίζεται κανείς ότι αυτοί μπορούν να διορίζονται από ένα νομοθετικό σώμα είναι τόσο παράλογο όσο και το να ισχυρίζεται ότι οι αντιπρόσωποι δικαιούνται να διορίζουν τους αντιπροσώπους του λαού.

Τρίτον, διαφαίνεται τώρα ότι οι αντιπρόσωποι δεν δικαιούνται να διευρύνουν την εξουσία που τους έχει μεταβιβαστεί ούτε να την μεταβάλλουν ή να την παρεμποδίζουν, συγκροτώντας ένα σώμα με εξουσία αρνησικυρίας. Οι συνηθισμένοι άνθρωποι και οι αντιπρόσωποι τους μπορεί να μην είναι τόσο μορφωμένοι και καταρτισμένοι όσο κάποια άλλα άτομα στην πολιτεία. Έτσι, καθώς οι αντιπρόσωποι δεσμεύονται από τους εκλογείς τους να ενεργούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, μπορούν, εάν το επιθυμούν, να συγκροτήσουν ένα συμβουλευτικό όργανο που θα προετοιμάζει τα θέματα που θα συζητηθούν. Ωστόσο, το να διαθέτει αυτό εξουσία αρνησικυρίας θα αποτελούσε αντίφαση εν τοις όροις. Ως προς αυτό συνηγορεί και ο τρόπος διακυβέρνησης της Αθήνας. Η

Βουλή των Τετρακοσίων είχε την νομοθετική αρμοδιότητα να συμβουλευεί και να προετοιμάζει τα ζητήματα που θα απασχολούσαν τον λαό.

Μπορεί τώρα να τεθεί το ερώτημα εάν οι κάτοικοι μιας πολιτείας μπορούν να συγκροτήσουν ένα σώμα που θα διαθέτει εξουσία αρνησικυρίας επί αυτών που διαμορφώνουν τους νόμους. Σε αυτό απαντώ ότι μια τέτοια εξέλιξη δεν είναι παράλογη. Αλλά ένα τέτοιο σχέδιο συνεπάγεται ότι αυτοί που αποκαλούνται αντιπρόσωποι θα έχουν ένα περιορισμένο δικαίωμα. Γιατί θα έχουν τη δοτή από τον λαό εξουσία να μην προχωρούν χωρίς τη συμφωνία του σώματος που θα διαθέτει εξουσία αρνησικυρίας. Αυτό το τελευταίο ουσιαστικά αντιπροσωπεύει τον λαό και αντλεί από αυτόν το μερίδιο της εξουσίας που είναι απαραίτητο για να διορθωθούν τα μειονεκτήματα των άλλων αντιπροσώπων του, δηλαδή αυτών που συντάσσουν τους νόμους. Στις αμερικανικές πολιτείες έχει οριστεί ένα συμβούλιο, το οποίο, αν και στην ουσία έχει νομοθετικές αρμοδιότητες, ανταποκρίνεται στην ιδέα της συγκλήτου, η οποία ήταν κληρονομική στην Ρώμη, αλλά εδώ είναι αιρετή.

Όπου συγκροτείται ένα τέτοιο συμβούλιο πρέπει να είναι ολιγάριθμο και να επιλέγεται από το σύνολο του λαού με ευθύνη της πολιτείας. Προκειμένου να μην υπάρχουν περιφέρειες που να ξεχωρίζουν για το μέγεθός τους και να υπάρχει πρόβλεψη οι κάτοικοι των επαρχιών να εκλέγουν έναν αριθμό αντιπροσώπων ανάλογα με τον τρέχοντα πληθυσμό, αδιαφορώντας για κάποια μελλοντική αύξησή του, θα πρέπει να ισχύσουν οι καθοριστικές και καθορισμένες αρχές περί ίσης διαίρεσης της γης για τις οποίες θα κάνω λόγο στην επόμενη ενότητα, μιλώντας για την αντιπροσώπευση.

Συμπερασματικά, δεν υποστηρίζω ότι θα ήταν σκόπιμο να επιλέξουμε μια γερουσία, εάν θα μπορούσα να την αποκαλέσω έτσι, με την εξουσία αρνησικυρίας που αναφέρθηκε προηγουμένως. Αυτό που προτείνω είναι ένα συμβούλιο με συμβουλευτικές αρμοδιότητες που θα μπορούσε να εξυπηρετεί καλύτερους σκοπούς και να αποτρέπει την ανισότητα που ενίοτε προκύπτει από την ύπαρξη δύο ξεχωριστών πηγών εξουσίας.

Τέταρτον, θα ρίξουμε φως στη φύση της δικαιοδοσίας και στο σχετικό δικαίωμα, εξετάζοντας όσο καλύτερα μπορούμε το κριτήριο με το οποίο θα καθορίζεται η αντιπροσώπευση. Καταρχάς, υποστηρίζεται από κάποιους ότι ο αριθμός των αντιπροσώπων πρέπει να αυξομειώνεται ανάλογα με το ύψος των φόρων που καταβάλλονται από διάφορα μέρη της πολιτείας. Ωστόσο, μια τέτοια ρύθμιση θα ήταν παράλογη. Ο λόγος είναι ότι η φορολογία επικεντρώνεται μόνο την ιδιοκτησία, αδιαφορώντας για τις ελευθερίες του προσώπου. Εάν η αντιπροσώπευση ρυθμίζεται από τη φορολογία, κάποιος που διαθέτει εξαπλάσια ιδιοκτησία από κάποιον άλλο θα διαθέτει και εξαπλάσια εξουσία, μολονότι και οι δύο έχουν το ίδιο φυσικό δικαίωμα στην ελευθερία. Η φύση απεχθάνεται ένα τέτοιο σύστημα πολιτικής διακυβέρνησης, καθώς παράγει ανισότητες μεταξύ των ανθρώπων και καθιστά κάποιους κυρίαρχους επί των άλλων.

Άλλες φορές υποστηρίζεται ότι ο αριθμός των αντιπροσώπων θα πρέπει να καθορίζεται εξ ολοκλήρου από τον αριθμό των κατοίκων. Ωστόσο, το να

φτιάξουμε ένα σύστημα αντιπροσώπευσης σε πολιτειακό επίπεδο σύμφωνα με αυτό το σχέδιο συνιστά γρίφο ακόμα και για έναν φιλόσοφο. Πράγματι, αυτό το σχέδιο θα προϋπέθετε τη συνένωση ή τον κατακερματισμό διαφόρων δήμων (townships), χωρίς σε πολλές περιπτώσεις να δίδεται ικανοποιητική λύση. Επίσης, όσο περισσότερο το προσεγγίζουμε με κριτική διάθεση, τόσο πιο απαράδεκτο το βρίσκουμε. Σύμφωνα με μια παλιά ρήση τα *πολιτικά σώματα πρέπει να είναι αθάνατα*: η κυβέρνηση δεν θεσπίζεται για μια μέρα ή για έναν χρόνο, και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο θα πρέπει να εδράζεται σε αμετάβλητες αρχές. Ας δεχτούμε προσωρινά ότι μόνο ο αριθμός των κατοίκων οφείλει να καθορίζει τον αριθμό των αντιπροσώπων. Αυτό σημαίνει ότι κάθε φορά που θα αυξομειώνεται ο πληθυσμός, αυτό θα έχει συνέπειες για τον αριθμό των αντιπροσώπων. Επίσης σημαίνει ότι κάθε φορά που υφίστανται αλλαγές ως προς την κατάσταση των πολιτών που ζουν σε μια πολιτεία, το βάρος της νομοθεσίας θα μεταβάλλεται. Τέλος, αυτό συνεπάγεται ότι η ισορροπία της εξουσίας θα υπόκειται σε συνεχείς και συχνά απρόβλεπτες μεταβολές. Όπως και να το δούμε, αυτό το σχέδιο παρουσιάζει ανυπέρβλητες δυσκολίες. Κατά συνέπεια, όσοι ενστερνίζονται ένα τέτοιο μέτρο, είτε είναι τόσο κοντόφθαλμοι, ώστε να μην μπορούν να διακρίνουν τα μελλοντικά συμφέροντα της κοινωνίας, είτε είναι τόσο μυστικοπαθείς και υπολογιστές, ώστε να θέλουν να εκμεταλλευτούν τέτοιου είδους απροσδιόριστες αρχές. Τώρα το ζήτημα είναι πώς θα βρούμε έναν αμετάβλητο και ελεύθερο τρόπο αντιπροσώπευσης; Ασφαλώς, πρόκειται για ένα λεπτό ζήτημα, αλλά εάν ασχοληθούμε συστηματικά με αυτό, αναμφίβολα θα καταλήξουμε σε κάτι χρήσιμο.

Η εξουσία κάθε κυβέρνησης εκ των πραγμάτων περιορίζεται σε ένα εδαφικό πλαίσιο. Μπορεί να συμβεί λόγω ειδικών περιστάσεων κάποιες περιοχές σε μια πολιτεία να είναι περισσότερο πυκνοκατοικημένες από κάποιες άλλες. Ωστόσο, με το πέρασμα του χρόνου (και με εξαίρεση τις μητροπόλεις και κάποια κέντρα εμπορίου) οι πληθυσμοί αρχίζει να κατανέμεται εξ ίσου. Αντιλαμβανόμαστε ότι αυτό συνέβη στις ελληνικές πολιτείες του παρελθόντος και συμβαίνει στη σύγχρονη Ελβετία. Επίσης είναι κάτι που ισχύει σε όλα τα πολιτισμένα βασίλεια της Ευρώπης και της Ασίας. Οι σχετικοί λόγοι δεν είναι δύσκολο να κατανοηθούν. Ο Θεός της φύσης έδωσε ως επί το πλείστον στις διάφορες περιοχές που βρίσκονται υπό τη δικαιοδοσία μιας κυβέρνησης ίσα πλεονεκτήματα. Κάποιες είναι κατάλληλες για τη γεωργία, ενώ άλλες ευνοούν το εμπόριο και τις συναλλαγές· κάποιες παράγουν ένα συγκεκριμένο προϊόν, κάποιες ένα άλλο. Με αυτόν τον τρόπο οι άνθρωποι έρχονται σε επαφή μεταξύ τους και τελικά κατανέμονται ισομερώς εντός των ορίων της πολιτείας. Τώρα θα μπορούμε στην ουσία της θέσης που υποστηρίζουμε. Ειπώθηκε ότι μια κυβέρνηση πρέπει να εδράζεται στο μέτρο του εφικτού πάνω σε αμετάβλητες αρχές, έτσι ώστε να μην υπόκειται σε αλλαγές εξαιτίας διαφόρων εσωτερικών μειονεκτημάτων. Μια ορθά διαμορφωμένη αντιπροσώπευση αποτελεί το μοναδικό εχέγγυο των ελευθεριών μας. Είδαμε ότι δεν μπορεί να εξαρτάται από τη φορολόγηση, ούτε μόνο από τον αριθμό των κατοίκων χωρίς να υπόκειται σε αλλαγές και ανανεώσεις. Επιπροσθέτως, η εξάρτησή της και από τους δύο αυτούς παράγοντες θα την καθιστούσε απόλυτα ευμετάβλητη. Η γη αποτελεί το πλέον σίγουρο περιουσιακό στοιχείο που μπορεί να φορολογηθεί και κάτι το απόλυτα σταθερό. Ας την χωρίσουμε λοιπόν σε ίσα τμήματα, όπως κάνουμε με τους δήμους, και ας αφήσουμε τους κατοίκους αυτών των κομματιών και των

δήμων να αντιπροσωπεύονται ξεχωριστά και ξεκάθαρα. Με αυτόν τον τρόπο ο σχεδιασμός της νομοθετικής εξουσίας θα είναι καθορισμένος και ένα μεγάλο τμήμα του θα κληροδοτείται στους μεταγενέστερους για τους οποίους οι πολιτικοί πρέπει να μεριμνούν περισσότερο απ' ό,τι για τους συγχρόνους τους.

Εν τούτοις, κάποιος θα μπορούσε να αντιτείνει ότι σε μια πολιτεία αυτοί που ζουν σε μικρές πόλεις δεν έχουν το ίδιο δικαίωμα αντιπροσώπευσης με αυτούς που ζουν στις μεγάλες πόλεις, καθώς οι τελευταίοι δεν πρέπει να συντηρούν μόνο τους δικούς τους αντιπροσώπους αλλά να συμβάλλουν και στη συντήρηση των αντιπροσώπων των μικρών πόλεων. Η αντίρρηση αυτή δεν είναι ισχυρή. Κάθε πολιτεία αποτελεί ένα ενιαίο πολιτικό σώμα και, κατά συνέπεια, κάθε μέλος της νομοθετικής συνέλευσης αντιπροσωπεύει ολόκληρο το πολιτικό σώμα και όχι κάποιο μέρος του. Όπως είπε και ο Blackstone, «πρέπει να παρατηρήσουμε πως, παρόλο που κάθε μέλος [της Βουλής των Κοινοτήτων] επιλέγεται από μια συγκεκριμένη κομητεία ή δήμο, σύμφωνα με τον Λόρδο Coke και άλλους, όταν βρεθεί στο κοινοβούλιο, υπηρετεί ολόκληρο το έθνος». Αυτό σημαίνει ότι εάν μια ενσωματωμένη πόλη, ανεξαρτήτως του μεγέθους της, δικαιούται να εκλέγει έναν αντιπρόσωπο, το πρόσωπο αυτό, όταν εκλεγεί, αντιπροσωπεύει ολόκληρη την πολιτεία και επομένως πρέπει να πληρώνεται από την τελευταία. Εξάλλου, σύμφωνα με αυτό το σχέδιο, οι κάτοικοι των μικρότερων πόλεων πληρώνουν αυτό που τους αναλογεί σε σχέση με το κόστος της αντιπροσώπευσης, και ένα μικρό ποσό μπορεί για κάποιον που πένεται να είναι τόσο μεγάλο όσο ένα σεβαστό ποσό για κάποιον που είναι εύπορος, όπως προκύπτει και από αυτά που λέγονται στην Αγία Γραφή για τη χήρα που έριξε δύο λεπτά από το υστέρημά της στο κουτί για την ελεημοσύνη. Επαναλαμβάνω: Θα θυσιάσουμε ένα ελεύθερο σύνταγμα απλώς και μόνο για να γλυτώσουμε από μια μικρή δαπάνη που επιφέρει η ελεύθερη διακυβέρνηση; Ίσως, όμως, αυτά που έχω πει να μην ικανοποιούν τους θιασώτες αυτής της αντίρρησης. Σε αυτή την περίπτωση, ας αφήσουμε κάθε πόλη να υποστηρίξει οικονομικά τον δικό της αντιπρόσωπο και, λαμβάνοντας αυτό υπόψη, ας τοποθετήσουμε την έδρα της κυβέρνησης στο κέντρο της πολιτείας. Οι ανισότητες που θα προκύψουν θα είναι βραχύβιες, καθώς οι πόλεις θα μεγαλώνουν σε μέγεθος. Και δεν αρμόζει σε πατριώτες να ασχολούνται με τη βολή τους με τρόπο που φέρνει τα παιδιά τους σε δυσχερή θέση.

Η πρότασή μου αποτελεί το μοναδικό ακλόνητο θεμέλιο της νομοθετικής εξουσίας. Οτιδήποτε άλλο είναι αβέβαιο και ασταθές.

Πέμπτον, το ζήτημα με το οποίο θα ήθελα να ολοκληρώσω αφορά τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι αντιπρόσωποι. Φρονώ ότι ο φόβος είναι η αρχή που διέπει μια δεσποτική κυβέρνηση, η τιμή μια μοναρχική και η αρετή μια ρεπουμπλικανική. Επομένως, η κοινωνική αρετή και η γνώση είναι οι μόνες αναγκαίες προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ένα τέτοιο πρόσωπο. Κάποιοι θα αντιτείνουν ότι θα πρέπει να διαθέτει περιουσία αξίας διακοσίων ή τετρακοσίων λιρών ή κάποιας άλλης αξίας. Καθώς, όμως, θα ανοίγουμε τον δρόμο στο συμφέρον, θα αποδιώχνουμε την αρετή, και τότε τι θα απογίνει η γνήσια αρχή της ελευθερίας; Αυτό το περιουσιακό κριτήριο τείνει να θέτει τους φιλάργυρους επικεφαλής των πτωχών, παρόλο που οι τελευταίοι είναι πάντα πολύ πιο ενάρετοι. Δεν θα πρέπει να αφήσουμε τις μελλοντικές γενεές να πουν

ότι οι θεμελιωτές των αμερικανικών πολιτειών έθεσαν το χρήμα ως αναγκαία προϋπόθεση για να άρχει κανείς επί ενός ελεύθερου λαού. Κάτι τέτοιο δεν ίσχυε για τους αρχαίους, καθώς αντιλαμβανόμαστε ότι πολλοί από τους καλύτερους ηγέτες τους, όπως οι Αθηναίοι Κίμων και Αριστείδης και οι Ρωμαίοι Νούμας, Κάτων και Ρέγκουλος, είχαν βρεθεί σε δεινή οικονομική θέση. Με αυτά ολοκληρώνω ό,τι έχω να πω για κάποιες ενδιαφέρουσες όψεις της διακυβέρνησης. Καταθέτω τις προτάσεις μου με ιδιαίτερη ευχαρίστηση, καθώς τρέφω αρνητικά αισθήματα σε σχέση με τις τρέχουσες ρυθμίσεις που ισχύουν στις περισσότερες των πολιτειών μας.

Ήρθε πλέον η στιγμή για να επιδείξει ο λαός μια αποφασιστική στάση κατά την κατάστροψη ενός σχεδίου διακυβέρνησης. Ο λόγος είναι ότι τώρα σπέρνει έναν σπόρο, από τον οποίο θα προκύψουν κλαδιά που είτε θα στεγάζουν την ελευθερία των επερχόμενων γενεών είτε απλώς θα προστατεύουν τις μηχανεύσεις δόλιων σφετεριστών.

Θα ήθελα τώρα, προκειμένου η σύντομη αυτή πραγματεία να μην μείνει ανολοκλήρωτη, να θέσω στην κρίση του λαού ένα συγκροτημένο σχέδιο που εδράζεται στις αρχές που έχουν ήδη διακηρυχθεί.

Καταρχάς, όπως έχω υποστηρίξει, οι ελεύθεροι κάτοικοι κάθε ενσωματωμένης πόλης θα επιλέγουν με ευθύνη της πολιτείας και με ψηφοφορία σε μια ετήσια συνάντησή τους το πρόσωπο εκείνο που θεωρούν κατάλληλο να τους αντιπροσωπεύει σε μια γενική συνέλευση.

Δεύτερον, εάν η μητρόπολις ή κάποιες ιδιαίτερα μεγάλες περιοχές χρειάζονται επιπλέον αντιπροσώπους, θα μπορούσαν να τους έχουν, εάν η γενική συνέλευση το κρίνει σκόπιμο.

Τρίτον, η γενική συνέλευση θα πρέπει να συνεδριάζει κατά τακτά διαστήματα, δύο φορές τον χρόνο. Και εάν η πολιτεία είναι ιδιαίτερα εκτεταμένη, η κυβέρνηση θα έχει δύο έδρες στις οποίες η ανωτέρω συνέλευση θα συνέρχεται εκ περιτροπής.

Τέταρτον, ο λαός ανά έτος θα εκλέγει με ψηφοφορία στις συνελεύσεις των πόλεων και για όλη την επικράτεια ένα δωδεκαμελές συμβούλιο, με αρμοδιότητα να συμβάλλει στην προετοιμασία των ζητημάτων που θα συζητηθούν στη γενική συνέλευση και να παρέχει συμβουλές σε αυτή. Ακόμα, θα είναι επιφορτισμένο με το καθήκον να διερευνά κάθε μειονέκτημα που μπορεί να παρουσιάζουν οι ρυθμίσεις που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση και να ενημερώνει ανοιχτά τον λαό ως προς το τι φρονεί σχετικά με αυτό το ζήτημα.

Πέμπτον, θα εκλέγει με παρόμοιο τρόπο και ανά έτος τον ανώτατο εκτελεστικό αξιωματούχο, ο οποίος δεν θα συμμετέχει στη συνέλευση. Αυτός θα είναι επιφορτισμένος με το καθήκον να διεκπεραιώνει οποιαδήποτε επιμέρους υπόθεση του αναθέτει η συνέλευση. Σε αυτό το πλαίσιο θα μπορούσε να οριστεί και διοικητής της πολιτοφυλακής. Υπό αυτή την ιδιότητά του, ο λαός θα μπορούσε να τον ονομάσει κυβερνήτη και να ορίσει και κάποιον αναπληρωτή του, ο οποίος θα τον αντικαθιστά σε περίπτωση κωλύματος.

Έκτον, ο ανωτέρω κυβερνήτης, ύστερα από υπόδειξη τριών μελών του συμβουλίου, θα μπορεί να συγκαλεί έκτακτη συνέλευση για κάποιο εξαιρετικής σημασίας ζήτημα.

Έβδομον, οι ελεύθεροι κάτοικοι των πόλεων στις κατά τόπους συνελεύσεις τους θα ψηφίζουν με ευθύνη της πολιτείας και ανά έτος τους δικαστές του ανώτατου δικαστηρίου.

Όγδοον, με τον ίδιο τρόπο θα επιλέγονται από τους κατοίκους κάθε επαρχίας οι δικαστές των κατώτερων δικαστηρίων, ο εισαγγελέας, οι δικαστές επί των κληρονομικών, οι ληξίαρχοι κοκ. Επίσης, οι ειρηνοδίκες θα εκλέγονται από τους κατοίκους της πόλης τους σε αναλογία με τον αριθμό των αντιπροσώπων.

Ένατον, θα υπάρχει μία γενική ημέρα εξουσιοδότησης (proxy day) που θα ορίζει η κυβέρνηση για τον λαό, ώστε να ψηφίζει για τους αξιωματούχους του, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως. Και οι αντιπρόσωποι θα ορίζουν μία μέρα εκλογών κάθε χρόνο κατά την οποία θα συγκεντρώνονται και θα εξετάζονται οι ψήφοι από όλες τις πόλεις και θα δημοσιοποιούνται σε όλη την επικράτεια τα ονόματα του κυβερνήτη, των συμβούλων, των δικαστών, των ληξιάρχων, των σερίφηδων κοκ.

Δέκατον, όλες οι αποφάσεις της συνέλευσης θα μεταφέρονται κατά διαστήματα από τους αντιπροσώπους στις πόλεις τους και εκεί θα αναρτώνται προκειμένου να τις δουν οι κάτοικοι και να τους δώσουν τις ανάλογες οδηγίες.

Ενδέκατον, κανείς δεν θα κατέχει ταυτόχρονα δύο δημόσια αξιώματα στην πολιτεία.

Δωδέκατον, κανείς δεν θα μπορεί να κατέχει δημόσιο αξίωμα, εκτός και αν πιστεύει στον ένα και αδιαίρετο Θεό, τον κυβερνήτη των πάντων, καθώς και στη Βίβλο που αποτελεί τον αποκεκαλυμμένο λόγο του. Επίσης, θα πρέπει να είναι έντιμος και ηθικός.

Δέκατον τρίτον, κάθε ελεύθερος κάτοικος δύναται ελεύθερα και με την ευθύνη της πολιτείας να υποβάλλει παράπονα στη γενική συνέλευση για κάποιο πρόβλημα ή παράπτωμα, τα οποία μπορεί να στρέφονται εναντίον οποιουδήποτε εκτελεστικού πολιτειακού αξιωματούχου. Εάν η συνέλευση κρίνει ότι τα παράπονα αυτά είναι δικαιολογημένα, μπορεί να απαλλάξει τον εν λόγω αξιωματούχο από τα καθήκοντά του και να ορίσει κάποιον προσωρινό αντικαταστάτη του. Ωστόσο, η συνέλευση υποχρεούται να δημοσιοποιήσει στα ανώτερα ή τα επαρχιακά δικαστήρια το πώς διαχειρίστηκε το συγκεκριμένο πρόσωπο το αξίωμα του, τις σχετικές ενέργειές της καθώς και τους λόγους που υπόκεινται αυτών. Ο λαός, εάν το επιθυμεί, θα μπορεί να διακόψει κάθε σχέση με αυτό το πρόσωπο (ή τα πρόσωπα) στις επόμενες ετήσιες εκλογές.

Δέκατον τέταρτον, η συνέλευση θα διαθέτει την εξουσία να αποβάλλει κάποιο από τα μέλη της. Ωστόσο, εάν προχωρήσει σε μια τέτοια ενέργεια,

υποχρεούται να πληροφορήσει την πόλη ή τις πόλεις που το μέλος αυτό αντιπροσώπευε σχετικά με τους λόγους που την οδήγησαν σε αυτή την απόφαση, έτσι ώστε οι κάτοικοι να έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν, το συντομότερο δυνατό, τον αντικαταστάτη του. Η συνέλευση δεν θα μπορεί να αντιταχθεί σε αυτή την δεύτερη επιλογή των κατοίκων.

Δέκατον πέμπτον, οι αξιωματούχοι κάθε πόλης θα εκλέγονται, ως συνήθως, ανά έτος από τους κατοίκους της και ο δημοτικός γραμματέας (town clerk) θα τηρεί τα σχετικά πρακτικά.

Δέκατον έκτον, κάθε νόμιμα ελεύθερος άρρην συνηθισμένων διανοητικών ικανοτήτων που έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας του και διαμένει σε μια πόλη για ένα έτος, δικαιούται να ψηφίζει για όσο διάστημα παραμένει κάτοικός της. Ωστόσο, εάν απουσιάζει εξακολουθητικά για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους δεν θα μπορεί να ψηφίζει στη συγκεκριμένη πόλη, σαν να μην υπήρξε ποτέ κάτοικός της, υπό τον όρο ότι δεν διαθέτει νόμιμα σε αυτήν την πόλη ακίνητη περιουσία αξίας τουλάχιστον εκατό λιρών.

Δέκατον έβδομον, οποιοσδήποτε νόμιμος ψηφοφόρος θα μπορεί να εκλεγεί σε οποιοδήποτε αξίωμα, εκτός εάν έχει ειπωθεί κάτι εναντίον του.

Μία προσφιλή αρχή της ελευθερίας πρεσβεύει ότι αυτοί που συντάσσουν τους νόμους δεν μπορεί να είναι επιφορτισμένοι και με την εφαρμογή τους. Ωστόσο, στην περίπτωση που τίθεται ζήτημα εάν, σε σημαντικές υποθέσεις, θα πρέπει να υπάρχει μια διαδικασία έφεσης από το ανώτατο δικαστήριο στη γενική συνέλευση, δεν θα ήμουν αρνητικός. Οι υποθέσεις που ανακύπτουν μεταξύ των ανθρώπων και οι περιστάσεις που τις χαρακτηρίζουν είναι τόσο πολυάριθμες, ώστε είναι αδύνατο να προσδιοριστούν από το γράμμα του νόμου. Κατά συνέπεια, οι δικαστές σε πολλές περιπτώσεις είναι υποχρεωμένοι να μη συμμορφώνονται με το γράμμα του νόμου, αλλά να προβαίνουν σε ερμηνείες (constructions) που θεωρούν ότι συνάδουν με το πνεύμα και το σκεπτικό της νομοθεσίας. Τώρα, όσο περισσότερο αναγκάζονται να ενεργούν με αυτόν τον τρόπο, τόσο οικειοποιούνται αυτό που αποτελεί προνόμιο της νομοθετικής εξουσίας, δεδομένου ότι αυτοί που συντάσσουν τους νόμους οφείλουν, όταν υπάρχουν αμφιβολίες, να προσδιορίζουν τη σημασία τους. Αυτό στην πράξη σημαίνει το εξής: Ενδέχεται κάποιες πολύ σημαντικές υποθέσεις να περιβάλλονται από τέτοιες περιστάσεις, όπως συμβαίνει με τις εξαιρέσεις της νομοθεσίας, όπου ισχύει το παλαιό ρητό *summum jus, summa iniusta*, δηλαδή ότι η υπερβολή στο δίκαιο ισοδυναμεί με υπερβολική αδικία. Επίσης, μπορεί να υπάρχουν υποθέσεις όπου δίδονται αμφίβολες ερμηνείες. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, το άτομο που ενοχοποιείται από την ετυμηγορία υποβάλλει έφεση στη γενική συνέλευση. Η τελευταία, εξετάζοντας την υπόθεσή του, θα προβεί σε μια ρύθμιση ή, καθώς διαθέτει νομοθετική αρμοδιότητα, θα προχωρήσει σε μια πάγια ερμηνεία της κείμενης νομοθεσίας, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα των σχετικών ζητημάτων. Έτσι, εξετάζοντας τις αρχές βάσει των οποίων ασκούνται αυτές οι εφέσεις διαπιστώνουμε ότι δεν αποδίδουν στη νομοθετική συνέλευση εκτελεστικές εξουσίες.

Τέλος, κάθε πολιτειακή κυβέρνηση θα έχει το ίδιο βάρος στο γενικό Κογκρέσο και οι αντιπρόσωποι των πολιτειών σε αυτό θα εκλέγονται κάθε έτος με ψηφοφορία από τον λαό στις συνελεύσεις των πόλεων. Οι ψήφοι που εξασφάλισε ο καθένας θα δημοσιοποιούνται με τον προαναφερθέντα τρόπο, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του κυβερνήτη, του συμβουλίου κοκ. Οι πολιτειακές συνελεύσεις θα έχουν την εξουσία να καθοδηγούν τους ανωτέρω αντιπροσώπους όπως αυτές κρίνουν.

Φαίνεται ότι οι μορφές διακυβέρνησης που έχουν προταθεί από τους φίλους των Αμερικανικών πολιτειών μετά τη ρήξη με τη Μεγάλη Βρετανία είναι σε μεγάλο βαθμό αυθαίρετες. Ο λαός αγωνίζεται τώρα για την ελευθερία του και Θεού θέλοντος όχι μόνο θα την αποκτήσει αλλά και θα τη διατηρήσει. Παραδέχομαι ότι διάκειμαι φιλικά προς τη λαϊκή διακυβέρνηση και έχω εξηγήσει ευθαρσώς τους λόγους υπέρ αυτής. Ακόμα και αν το σχέδιο που προτείνω δεν υιοθετηθεί ποτέ, είναι γεγονός ότι ο λαός μόνος του -όντας ελεύθερος- κατάφερε να διασφαλίσει τις ελευθερίες του παρελθόντος, και ένα μέρος του διαφύλαξε το σύνολο από τους υπαινιγμούς και τις προτάσεις εκείνων που ρέπουν προς την αυθαιρεσία, καθώς και από τις μηχανεύσεις τους που τείνουν να στερούν την ανθρωπότητα από τα φυσικά δικαιώματά της.

Μετάφραση: Φιλήμων Παιονίδης